

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه الزهرا (س) شهرستان شیراز

مقاله سطح ۲ (کارشناسی)

عنوان :

جایگاه کار و کارآفرینی در آموزه های دینی

استاد راهنما:

سرکار خانم رضوی

پژوهشگر:

راضیه کشاورز

بهار ۹۴

الحمد لله رب العالمين

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه الزهرا (س) شهرستان شیراز

مقاله سطح ۲ (کارشناسی)

عنوان :

جایگاه کار و کارآفرینی در آموزه های دینی

استاد راهنما:

سرکار خانم رضوی

پژوهشگر:

راضیه کشاورز

بهار ۹۴

چکیده

موضوع این مقاله « جایگاه کاروکارآفرینی در آموزه های دینی » می باشد کار ، تلاش برای تأمین نیازهای مادی از موضوعاتی است که در شریعت مقدس اسلام بر آن تأکید فراوان شده است . کارآفرینی به معنای خلاقیت در کار و ایجاد فرصت های جدید اقتصادی و تولیدی و خلق ارزش جدید با خطر پذیری در منابع مالی جامعه و از عوامل رشد و شکوفایی اقتصادی می باشد . کارآفرین نیروی محرکه و موتور توسعه اقتصادی است ، ویژگی های بسیاری درم مورد کارآفرینان بیان شده است که برخی از آنها عبارتند از : خلاقیت و نوآوری ، هدف گرایی ، ریسک پذیری ، آینده نگری و دور اندیشی کارآفرینی مزایا و منافع بسیاری دارد که یکی از آنها ایجاد اشتغال است .

برای توسعه در رشد کارآفرینی در جامعه ، باید فرهنگ کارآفرینی نهادینه شود آموزه های دینی در تقویت آن تأثیر بسزایی دارد چرا که پیشوایان دین بهترین اسوه ی عملی و علمی برای دیگران هستند . از جمله نمونه هایی که میتوان به آن اشاره کرد : کار و کارآفرینی در سیره انبیاء ، کار و کارآفرینی در سیره ائمه اطهار و ... می باشد .

برخی از این آموزه ها در احادیث و روایات بیانگر ابزارهای تشویقی هستند که عبارتند از : کارآفرینی به عنوان تکلیف و وظیفه ، کارآفرینی وسیله ی سعادت ، وسیله ی عزت و ...

و برخی دیگر بیانگر ابزارهای تنبیهی در جهت تقویت فرهنگ کارآفرینی هستند که عبارتند از : دوری از رحمت خدا ، فساد و تباهی و تضییع حقوق دیگران و ...

و اما بین فرهنگ و کارآفرینی تعامل دو طرفه وجود دارد ؛ بنابراین باید کارآفرین از معیارها و اصول خاصی پیروی کند از جمله معیارها و اصول کارآفرینی در آموزه های دینی که می توان به آن اشاره کرد : کارآفرینی به عنوان عمل صالح ، کارآفرینی در جهت منافع جامعه ، پاک و طیب بودن سرمایه و ... می باشد .

این مقاله در محدوده آیات و روایات است و طبعاً منابع مورد استفاده نیز قرآن و کتب معتبر روایی و متون دینی بوده است .

کلید واژه ها : آیات ، آموزه های دینی ، روایات ، کار ، کارآفرینی.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه	۱
مفهوم شناسی	۳
تعریف کار	۳
ارزش و اهمیت کار	۴
مفاهیم و کلیات کارآفرینی	۴
کارآفرین	۴
کارآفرینی	۵
عوامل کلیدی کارآفرینی	۶
ویژگی های کارآفرینان	۷
مزایا و منافع کار آفرینی	۸
نقش کارآفرینی در اشتغال	۹
تأثیر آموزه های دینی در تقویت فرهنگ کار آفرینی	۹
کار و کارآفرینی در سیره انبیاء	۹
کار و کارآفرینی در سیره ائمه اطهار (علیهم السلام)	۱۰
انواع کار و کارآفرینی در کلام امام علی (علیه السلام)	۱۲
ویژگی های کارآفرین از دیدگاه امام علی (علیه السلام)	۱۲
ویژگی های روحی کارآفرین	۱۲

پی نوشت:

- ۱- غلامعباس - توسلی، جامعه شناسی کار و شغل، تهران، سمت، ۱۳۷۵، ص ۹.
- ۲- همان، ص ۱۰.
- ۳- محمدبن حسین، رضی، نهج البلاغه، محمددشتی، قم، شرقین، ۱۳۷۹، ص ۴۴۷.
- ۴- حسین، سلطان محمدی، تاثیر آموزه های دینی بر کارآفرینی و کسب و کار، ۱۳۸۹، ص ۲.
www.noor.com
- ۵- محمود، احمدپور داریانی، کارآفرینی (تعاریف، نظریات، الگوها)، تهران، پردیس، ۱۳۷۹، ص ۴.
- ۶- میلاد، ربیعی، آشنایی با کار آفرینی ۱۳۸۷، ص ۱ www.mgtsolution.com
- ۷- شمسی، زاهدی، زن و توسعه، تهران، دفتر پژوهشهای فرهنگی، ۱۳۸۶، ص ۱۷۱.
- ۸- حسین، اسحاقی، ساز و کارهای تولید ملی، قم، نشر هاجر، ۱۳۹۱، ص ۸۵.
- ۹- شمس، زاهدی، همان، ص ۱۷۲.
- ۱۰- اقدس، رضوی نعمت اللهی، مفاهیم و کلیات کارآفرینی، ۱۳۸۴، ص ۲، www.karafariny.com
- ۱۱- همان جا
- ۱۲- مهدی، غلامی، مفهوم کارآفرینی، بی تا، ص ۱. www.starkarafarin.blogfa.com
- ۱۳- همان، ص ۳.
- ۱۴- شمس، زاهدی، همان، ص ۱۷۱.
- ۱۵- اقدس، رضوی، همان.
- ۱۶- بی نا، مقاله در مورد کارآفرین و کارآفرینی، ص ۶، www.karafarin.blogfa.com
- ۱۷- منا، لطفعلی، معرفی کارآفرین، ۱۳۹۲، ص ۸، www.kkarafarin.blogfa.com
- ۱۸- بی نا، همان، ص ۷.
- ۱۹- کوشش، فتحی مهارتهای کارآفرینی، ص ۲، www.kkarafarin.blogfa.com
- ۲۰- جلیل، صمدآقایی، کارآفرینی یک شغل است یا سبک زندگی، ص ۸ www.karafrin.blogfa.com
- ۲۱- مجتبی، عندلیب آذر، کارآفرینان و نقش آنها در رشد و توسعه اقتصادی، ماهنامه مدیریت، ۱۳۷۹، ش ۴۶ و ۴۷.
- ۲۲- حسین، اسحاقی، همان، ص ۸۷.
- ۲۳- محمود، اصغری، فرهنگ کار و اصول کارآفرینی در آموزه های نبوی، ۱۳۸۳، ص ۲.
www.sahmiran.com
- ۲۴- حسین، سلطان محمدی، تاثیر آموزه های دینی بر کارآفرینی و کسب و کار، ص ۳.
- ۲۵- محمد، محمدی ری شعری، توسعه اقتصادی، ابوالقاسم حسینی، قم، دارالحديث، ۱۳۸۲، ج ۲، ص ۱۸۷. به نقل از بحارالانوار ج ۱۴، ص ۲۷۶.
- ۲۶- مرتضی، فرید، الحديث روايت تربيتی، تهران، فرهنگ اسلامی، ج ۳، ۱۳۶۶، ص ۲۱۴.
- ۲۷- حسین، خنیفر، جایگاه کارآفرینی در نظام ارزشی، ۱۳۹۳، ص ۵. www.sepidedanaei.com
- ۲۸- همان جا
- ۲۹- حسین، اسحاقی، همت مضاعف، کار مضاعف، قم، خادم الرضا (علیه السلام)، ۱۳۸۹، ص ۱۳۷.
- ۳۰- حسین، سلطان محمدی، همان، ص ۲.
- ۳۱- حسین، خنیفر. همان، ص ۶.
- ۳۲- همان، ص ۶ و ۷.

- ۳۳- همان جا.
- ۳۴- محمدباقر، مجلسی، بحار الانوار، بی جا، انتشارات الاسلامیه، ج ۱۰۰، ۱۴۲۱، ص ۱۳.
- ۳۵- همان، ص ۱۸۴.
- ۳۶- حسین، سلطان محمدی، همان، ص ۴. به نقل از محجه البیضاء، ج ۳، ص ۱۴۰.
- ۳۷- سوره قصص (۲۸)، آیه ۶۷.
- ۳۸- محمدبن حسن، حرعاملی، وسائل الشیعه، تهران، مکتب الاسلامیه، ج ۱۷، ۱۳۶۶، ص ۲۲۳.
- ۳۹- همان، ج ۶، ص ۲۸۶.
- ۴۰- مرتضی، فرید، همان، ص ۲۱۶. به نقل از محجه البیضاء، ج ۳، ص ۱۴۳.
- ۴۱- محمدبن حسین، رضی، نهج البلاغه، محمد دشتی، قم، مشرقین، ۱۳۷۹، ص ۵۸۰.
- ۴۲- حسین، اسحاقی، همت مضاعف، کار مضاعف، همان، ص ۱۳۰. به نقل از تهذیب الاحکام ج ۳، ص ۱۳۲.
- ۴۳- محمدرضا، حکیمی، الحیاه، احمد آرام، تهران، فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۷، ص ۵.
- ۴۴- حسین، سلطان محمدی، تأثیر آموزه های دینی بر کارآفرینی و کسب و کار، ص ۵.
- ۴۵- همان جا. به نقل از فروع کافی، ج ۶، ص ۲۸۶.
- ۴۶- همان جا
- ۴۷- محمدباقر، مجلسی، همان، ج ۱۵، ص ۲۶۳.
- ۴۸- محمدبن حسین، رضی، همان، ص ۳۶۳.
- ۴۹- محمدباقر، مجلسی، همان.
- ۵۰- محمدبن حسن، حرعاملی، همان، ص ۸.
- ۵۱- حسین، سلطان محمدی، همان، ص ۶.
- ۵۲- محمد، محمدی ری شری، توسعه اقتصادی، ج ۲، ص ۲۱۹.
- ۵۳- حسین، اسحاقی، همان، ص ۱۱۰، به نقل از فصول المهمه، ص ۲۱۵.
- ۵۴- حسین، سلطان محمدی، همان، به نقل از غرر الحکم، ج ۲، ص ۱۰۴۳.
- ۵۵- حسین، اسحاقی، مبانی و راهبردهای جهاد اقتصادی، قم، هاجر، ۱۳۹۰، ص ۱۳۰.
- ۵۶- محمدرضا، حکیمی، همان، ص ۴۹۵.
- ۵۷- همان، ص ۴۹۱.
- ۵۸- حسین، سلطان محمدی، همان، ص ۶.
- ۵۹- همان، ص ۷، به نقل از نهج الفصاحه، ص ۵۲.
- ۶۰- محمد، محمدی ری شهری، میزان الحکمه، حمیدرضا شیخی، قم، دارالحديث، ج ۸، ۱۳۷۷، ص ۳۹۲.
- ۶۱- همان، ص ۳۹۳.
- ۶۲- محمدبن حسن، حرعاملی، وسائل الشیعه ج ۱۲، ص ۱۳.
- ۶۳- میلاد، ربیعی، آشنایی با کارآفرینی، ص ۴.
- ۶۴- محمودی، اصغری، فرهنگ کار و اصول کارآفرینی در آموزه های نبوی، ص ۴.
- ۶۵- حسین، اسحاقی، همت مضاعف، کار مضاعف، همان، ص ۱۱۸.
- ۶۶- محمود، اصغری، همان، ص ۵.
- ۶۷- محمدبن حسن، حرعاملی، همان، ج ۱۱، ص ۵۷۳.
- ۶۸- محمدباقر، مجلسی، بحار الانوار، ج ۷۱، ص ۳۲۹.
- ۶۹- حسین، اسحاقی، همان، ص ۵۹.

- ۷۰- همان، ج ۶۰.
- ۷۱- محمد باقر، مجلسی، همان، ج ۱، ص ۹.
- ۷۲- محمد بن حسن، حر عاملی، همان، ج ۱۲، ص ۱۱.
- ۷۳- محمد باقر، مجلسی، همان، ج ۹، ص ۷.
- ۷۴- حسین، اسحاقی، همت مضاعف، کار مضاعف، ص ۲۷. به نقل از نهج الفصاحه، ش ۳۲۱۷
- ۷۵- همان، ص ۲۶. به نقل از اصول کافی، ج ۳، ص ۲۶۳.
- ۷۶- محمود، اصغری، همان، ص ۶.
- ۷۷- محمد بن حسین، رضی، نهج البلاغه، ص ۳۶۹.

منابع و مأخذ

*قرآن کریم

*رضی، محمد بن حسین، نهج البلاغه، محمد دشتی، قم، مشرقین، ۱۳۷۹.

۱- احمدپور داریانی، محمود، کارآفرینی، (تعاریف، نظریات، الگوها)، تهران، پردیس، ۱۳۷۹.

۲- اسحاقی، حسین، سازو کارهای تولید ملی، قم، نشر هاجر، ۱۳۹۱.

۳- اسحاقی، حسین، همت مضاعف، کار مضاعف، قم، خادم الرضا (علیه السلام)، ۱۳۸۹.

۴- اسحاقی، حسین، مبانی و راهبردهای جهادی اقتصادی، قم، هاجر، ۱۳۹۰.

۵- توسلی، غلامعباس، جامعه شناسی کار و شغل، تهران، سمت، ۱۳۷۵.

۶- حر عاملی، محمد بن حسن، وسائل الشیعه، تهران، مکتب الاسلامیه، ۱۳۶۶.

۷- حکیمی، محمد رضا، محمدرضا الحیاه، احمد آرام، تهران، فرهنگ اسلامی، ص ۱۳۷۷.

۸- زاهدی، شمس، زن و توسعه، تهران، دفتر پژوهشهای فرهنگی، ۱۳۸۶.

۹- عندلیب، آذر، مجتبی، کارآفرینان و نقش آنها در رشد و توسعه اقتصادی، ماهنامه

مدیریت، ۱۳۷۹.

۱۰- فرید، مرتضی، الحدیث روایات تربیتی، تهران، فرهنگ اسلامی، ۱۳۶۶.

۱۱- مجلسی، محمدباقر، بحارالانوار، بی جا، انتشارات الاسلامیه، ۱۴۲۱.

۱۲- محمدی ری شهری، محمد، توسعه اقتصادی، ابوالقاسم حسینی، قم، دارالحدیث، ۱۳۸۲.

۱۳- محمدی ری شهری، محمد، میزان الحکمه، حمیدرضا شیخی، قم، دارالحدیث، ۱۳۷۷.

- ۱۵- www.mgtsolution.com
- ۱۶- www.starkarafin.blogfa.com
- ۱۷- www.starkarafin.blogfa.com
- ۱۸- www.sepidedanaei.com
- ۱۹- www.sahmiran.com
- ۲۰- www.karafaring.com